

izhaja vsak četrtek in
velja v poštnino vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 32 din.,
pol leta 16 din., četr leta
8 din. Izveza Jugoslavije
56 din. Naročnina se pošlje
na upravništvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
List se dopolnjuje do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje v naprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uradništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
pisi se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročnino,
izveze in reklamacije.

Cene inseratov po dogo-
voru. Za vsakotno oglaš-
evanje primeren popis. Neupr-
reklamacije so polnizne
proste.

Čekoval račun poštnega
urada Ljubljana št. 10.605.
Telefon interurban št. 113.

13. številka.

MARIBOR, dne 12. marca 1925.

59. letnik.

Ob otvoritvi skupščine.

V soboto se je otvorila narodna skupščina in prvič so se sestali dne 8. februarja izvoljeni narodni poslanci — prvič razdeljeni na dva strogo ločena tabora z jasni nameni in cilji. Na eni strani srbski radikali z malim priveskom Pribičevičevih demokratov, na drugi strani pa blok narodnega sporazuma, sestojč iz zastopnikov velikega dela Srbov pod vodstvom Davidoviča in starega popolnega zastopstva Slovencev in Hrvatov, ki ga nobena sila ne more niti zmanjšati, kaj šele prevrniti.

Prvi tabor, ki ne zastopa ne Slovencev in ne Hrvatov, si po krivem lasti ime: narodni blok, drugemu taboru pa daje naziv blok narodnega sporazuma pravi in najboljši, jasni in popolni izraz glede politike, cilja in neslave. Prvi tabor pa pravem tudi ne zasluži imena blok ali zveza, ker živi 20 Pribičevičevih demokratov popolnoma od milosti 142 radikalov ter se sklicuje na zvezo samo radi tega, da ne bi radikali sami zasedli vladnih mest. V drugem taboru pa ni nobene strankarske tekme, nobenih strankarskih sporov, nobenega pogajanja in prerakanja kdo bo na tem in kdo na onem mestu, ampak vse je složno in pošteno na delu za bratski sporazum Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Politiko sporazuma je narod odobril že pri volitvah 8. februarja, blok narodnega sporazuma ima dobrih 300.000 glasov več kot pa blok radikalov in samostojnih demokratov, ki hoče po vsej sili vladati ter si je v to svrhu izsilil tudi večino par mandatov.

V soboto je torej prišla v skupščino večina brez narodne večine in manjšina z narodno večino, prišlo je več poslancev ukradenih volilnih kroglic, ni pa moglo priti več pravilno izvoljenih poslancev, ker jih policija drži v zaporu proti vsem določbam veljavnih zakonov in proti odločbam zakonitih sodišč, da bo »večina« bolj trdna in da ji ne bo tako težko pri razpravah o tem, kako je bil kdo izvoljen, in kaj se je vse počenjalo dne 8. februarja.

Prvi dan skupščine je pa še drugače pokazal, kje je pravica in poštenje. Po poslovniku ali pravilniku vodi prvo skupščinsko sejo najstarejši poslanec. Ta se je našel na strani opozicije v osebi Davidovičevega demokrata Arsa Laziča, 72 letnega poslanca iz bregalnškega okrožja v južni Srbiji, ki je bilo torišče posebno krutega nasilja na dan volitev. Izbrali so se tudičasni tajniki, dva od radikalov, dva pa od opozicije in začelo se je izročevanje poslanskih poverilnic in čitanje dopisov. Iz Pašič-Pribičevičevega tabora so že pri poučnem nastevanju poslancev začele padati psovke proti nekaterim Hrvatom, višek je pa bil, ko je tajnik

začel čitati dopis petorice hrvatskih poslancev — dr. Mačeka in tovarišev —, da se ne morejo odzvati svoji poslanski dolžnosti, ker jih ima policija zaprte v svoji kasarni v Zagrebu. Sam notranji minister radikal Maksimovič je poskočil s svojega sedeža ter hitel proti predsedniku, češ, da se to ne sme čitati, drugi so pa kričali.

Predsednik je mirno počakal, da se hrup poleže, potem je pa podal izjavo, naj vlada v smislu ustave in skupščinskega poslovnika omogoči poslancem prihod na sejo; da bo to lahko storila, se pa seja sedaj zaključiti ter na novo skliče pismeno. — Ta odločnost je vladno skupino osupnila in v popolnem miru je opozicija zapustila dvorano. Po odhodu opozicije so se ministri nekaj časa posvetovali, potem so pa radikali in samostojni demokrati sami nadaljevali sejo ter si izbrali novega začasnega predsednika. Pravi časni in starostni predsednik Lazič je radi tega poslal na vladno predsedništvo protestno noto, radikalskega, novo izvoljenega začasnega predsednika je pa opozicija tudi pismeno opozorila na nezakonitost njegove izvolitve in nadaljevanje pravilno zaključene seje.

Sedanji skupščini so dali vladinovi najslabši začetek. Blok narodnega sporazuma je vse storil ter s pravim samozatajevanjem kljub vsemu, kar se je doslej zakrivilo od vladne strani, pripravil za to skupščinsko dobo temelje in ozačje pomirljivosti, zakonitosti in parlamentarnega reda. Na lep način je pozval vlado, naj v smislu ustave in zakonov začne delo v skupščini. Marsikaj bi se pozabilo in mnogo bi se dalo uravnati, če bi vlada to storila. Če bo slabemu začetku sledil slab konec, pade vsa krivda na vladni blok.

Državna oblast naj stori svojo dolžnost.

Zadnji čas se je pojavil velik sovražnik poljedelca na Slovenskem Štajerskem v obliki poljske miši. Majhna je ta živalica in na prvi pogled bi ji ne bilo pripisati tiste nevarnosti, ki jo predstavlja. Te nevarnosti tudi ne bi imela, ako bi ta živalica nastopala v majhnem broju. Nastopa pa v tako velikem broju, da cele velike okoliše takorekoč preplavlja. Prejšnje leto so poljske miši v velikem številu nastopale po Prekmurju, kjer so po njih povzročile veliko škodo. Potem so napravile napad na polja po Ljutomerški župniji, v Veržetu, pri Sv. Križu pri Ljutomeru, pri Mali Nedelji, pri Sv. Juriju na Ščavnici, deloma pri Kapeli in tudi po drugih krajih gornjeradganskega okraja. Pojavile pa so se že tudi po drugih okrajih Slovenskega Štajerskega. Kamorkoli pridejo, vsepovsodi pustijo za seboj opu-

stošene njive, razrvane travnike in oglodana mala drevesca. Škoda, ki jo povzročajo, je ogromna.

Kmet stoji pred to svojo sovražnico, ki nastopa v jako številnih četah, brez pravega orožja. Stokovnjaki se prerekajo med seboj o sredstvu, ki bi proti tem velenevarnim škodljivkam učinkovalo nedvomno, sigurno in splošno. Poedinec nima te možnosti, da bi se z uspehom postavil v bran proti tem razdejalkam. Kaj pomenja uničevanje na eni njeni, ako pa se na sosednih njivah ne nastopi z nobenim uničevalnim sredstvom! Potrebna je kolektivna akcija, to je skupno nastopanje, skupno dejanje. K temu pa je pozvana pred vsem državna vlast. Na to je državno upravo opozoril poslanec dr. Josip Hohnjec s posebno interpelacijo na ministra poljedelstva, katero je vložil takoj na dan otvoritve narodne skupščine dne 7. marca t. l. V interpelaciji opisuje poslanec dr. Hohnjec veliko nevarnost, ki preti poljedelcem od poljskih miši v Sloveniji, zlasti v poedinih krajih ljutomerskega okraja, gornjeradganskega okraja in tudi v drugih okrajih Slovenskega Štajerskega. Opozarja državno oblast na njeno dolžnost, ki jo ima napram poljedelstvu, da brani njegove koristi ter ga varuje pred veliko nevarnostjo, ki nastopa v tako širokih dimenzijah. Ako državna oblast poljedelstvu v tej nevarnosti ne pride na pomoč, bo škoda, ki jo bodo te škodljivke povzročile kmetiskim posestnikom, ogromna in nepopravljiva. Pomoč, in to takojšnja pomoč je nujno potrebna. Poslanec dr. Josip Hohnjec zahteva od poljedelškega ministra, da državna uprava takoj oskrbi sigurno učinkujoče sredstvo zoper poljske miši, da ga da poljedelcem na razpolago ter da organizira skupno akcijo za uničevanje teh velenevarnih škodljivk našega poljedelstva.

OBČNI ZBOR »SLOVENSKE KMEČKE Z. EZE«

sklicujem za nedeljo, dne 15. marca ob 9. uri dopoldne v Mariboru v društveni sobi na Koroški cesti 1. Dnevni red:

1. Volitev društvenega načelnika.
2. Volitev 9 odbornikov in 10 namestnikov.
3. Volitev dveh pregledovalcev računov.
4. Sprememba društvenih pravil.
5. Slučajnosti.

Dr. Josip Hohnjec,
t. č. podnačelnik.

Za vinski sejem v Ptujju.

Skoraj dnevno čitamo v časopisih: vinski sejem tu, vinski sejem tam; edino štajerski vinarski center Ptuj — se ne zgane in spi naprej spanje pravičnega, kakor

Rajhenburška župnija svojemu rojaku

mons. dr. Antonu Medvedu.

V imenu cele župnije p. Mihael Pribožič.

Tedaj je res, da Si se odtegnil našim očem do sodnega dne; da Te ne bomo več videli, in ne več poslušali Tvojega glasu, dokler nas Gospod ne obudi poslednji dan? In kar tako Si odšel od nas, kar tako Si nas zapustil, da niti zvedeli nismo za Tvojo bolezen, da bi bili molili za Te: Gospod, ako je mogoče, naj gre ta kelih žalosti, vsaj za enkrat še, mimo nas! A Tvoja ura je prišla, Gospod Te je poklical, in Ti se nisi mogel in ne hotel ustavljati. Pa počivaj sladko, blaga duša; Gospod Ti daj svoj mir; naj Ti sveti večna luč!

Domovina, ki svojih slavni mož ne časti, jih vredna ni! Kako naj mi, Tvoji ožji rojaki, vredno in dostojno počastimo Tebe, ki Si ponos in dika ne le naše župnije, ampak cele naše domovine? Kako naj postavimo vreden spomenik Tvojemu spominu, ki Si bil lepota in slava naše škofije in naše matere sv. katoliške Cerkve? Mons. dr. Anton Medved, mi Tvoji rojaki, Tvoji Rajhenburžani, Ti hočemo postaviti tak spomenik, da nam vekomaj ne bo mogel nikdo očitati, da ne častimo svojih slavni mož. Ta spomenik, katerega Si si Ti zaslužil, ne sme biti iz lesa krezljan, tudi ne iz kamna izklesan, in ne iz bron vlit; iz mrtve tvarine Tvoj spomenik ne sme biti postavljen. Mi smo Ti že postavili spomenik, živ spomenik iz naših lastnih src, polnih tiste žive vere in ognja ljubezni do Boga in bližnjega, katerega je kot solnce na nebu zarela vse dni Tvojega življenja v Tvojem velikem srcu. Ta spomenik Si pomagali staviti Ti sam, ko Si z nedosegljivo lepoto besede vžigal in poživiljal v naših srcih ogenj žive vere in goreče ljubezni. Krona temu spomeniku je sladko upanje, katero se je Tebi že spremenilo v nebeško bivanje, nam pa ostane, dokler nas Gospod ne pokliče, kakor je poklical Tebe. Krona temu spomeniku je sam Jezus Kristus, Tvoj in naš Gospod Odrešenik in Plačnik. Da, v veri in ljubezni in upanju bomo ostali Tvoji, dokler se opet ne snidemo, da se nikdar več ne ločimo!

V žalosti, s katero je naša srca napojila novica o Tvoji smrti, pa nas nekaj, kar morda ni slučaj, — saj mi, otroci božji, slučajev sploh ne smemo poznati, — navdaja s posebnim veseljem in sladkostjo. Tebe je Jezus sam počastil v poslednjih dneh Tvojega bivanja na zemlji. Tvoja usta so bila izvoljena posoda, ki so skozi toliko let na neprekosljiv način širila čiščenje Sv. Rešnjega Telesa. Zato Te je Jezus Kristus poklical k sebi na tisti dan v tednu, ko je bil postavljen ta najsvetejši zakrament. Kakor je bilo dano Tebi, tako je dano redko kateremu sinu svete matere katoliške Cerkve govoriti o križnem Odrešeniku Jezusu Kristusu. Kadar Si Ti izgovoril na pridržnici ali kjerkoli si bodi besedi »Jezus Kristus«, takrat je začutilo vsako srce neko nedopovedljivo sladkost. Ti pa Si tudi šel skozi življenje kot vreden posnemovalc Jezusa Kristusa, povsod duhovne in telesne dobrote deleč. Ti Si v polni meri dopolnil poleg prve tudi drugo največjo zapoved: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe! Za reveže, za dijake, za vse dobre in koristne namene je bilo vedno odprto Tvoje srce in Tvoja roka. Vse Si ljubil, vse podpiral; zato je tudi Tebe vse ljubilo in rado imelo, kar Te je videlo in poznalo. Dasi Si imel kot profesor dokaj plače, vendar za Teboj ni ostalo toliko premoženja, da bi se mogli poravnati stroški za en pogreb. To, mons. dr. Anton Medved, je pa višek Tvoje slave in Tvoje ljubezni.

To je najlepši znak, da Si bil Ti res pravi duhovnik Jezusa Kristusa, ki je umrl na križu in ni pustil na tem svetu drugega, kakor svojo ljubezen, svoje usmiljenje in svoja dobra dela. Tisti, katere si Ti ljubil v življenju in jih nisi nehal ljubiti tudi ob smrti, so Ti pa napravili pogreb, kakoržnega že v slovenski domovini dolgo nismo videli in morda dolgo zopet ne bomo. Ker Si tolikanj ljubil Jezusa, in po zgledu Jezusa vsakega človeka, je bilo Tvoje telo počeščeno, da je smelo na petek, dan križane Ljubezni, počivati na mrtvaškem odru.

Tvoj veličasten pogreb pa se je izvršil na soboto, na kateri dan obhajamo vsako leto vigilijo vstajenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Tvoj pogreb je bil v soboto, dan Marijin, katere čast in slavo so Tvoja usta oznanjala v tolikih cerkvah. Jezus Kristus je svoje življenje skončal tri zadnje velike dni v sv. postnem času, Ti pa tri iste dneve v začetku sv. postnega časa. Tako se nam zdi, sta Te Jezus

in Marija počastila v poslednjih dneh Tvojega bivanja na zemlji. Tako Si končal, naš nepozabni rojak, naš ljubljenc, naša dika in naš ponos! Tebe Tvoja mati ni zastoj rodila, za Te Tvoja mati ni zastoj trpela, Ti nisi zastoj živel. Prejel Si od Svojega Gospoda, ki Te je ustvaril, velike talente, duševne in telesne; pa bil si podoben pridnemu in skrbnemu hišniku, ki zna dobro gospodariti. Tvoje življenje je prelepa podoba rodovitnega drevesa, ki rodi stoteren sad. Bil pa si obenem prelepa podoba Sejalca dobrega semena Jezusa Kristusa. Na tem svetu si zapustil nesmrten spomin, seboj Si odnesel hrano za večno življenje.

Nepozabni naš rojak, monsignor dr. Anton Medved, Tvoja rojstna župnija se klanja Tvojemu spominu; Tvoja rojstna župnija gre v veri, upanju in ljubezni za Teboj, dokler Te zopet ne najdemo pri Tvojem in našem Očetu, pri Tvojem in našem Gospodu Jezusu Kristusu. Tvoje telo čaka vstajenja sicer daleč proč od kraja, kjer Ti je telka zibelka; a tako daleč od nas ne more biti, da ne bi dnevno mogli polagati na Tvoj grob rožnih vencev naših molitev. Kar je Monika naročila svojemu slavnemu sinu Avguštinu: »Pokopljite moje telo, kjer hočete; le to vas prosim, da se me spominjate pri oltarju Gospodovemu«, to vem, da je bila ob smrti tudi Tvoja prošnja.

Veliko prošenj smo imeli do Tebe, ko si bil še med živimi. Pa tudi zdaj vemo, da si med živimi, če tudi Si se odtegnil našim očem. Tvoja roka nam telesnih dobrot ne bo več delila, Tvoja duša pa pri Bogu na nas ne bo pozabila. In to Te prosimo, dragi naš Anton, da nam izprosiš pri Bogu to veliko milost, da bo naša župnija vedno tako lepo in častno zastopana po svojih sinovih-duhovnikih, kakor je bila v tej dobi, ko Si bil Ti starosta vseh naših rajhenburških rojakov-duhovnikov. Obudi nam pa, če ni proti božji volji, še kako tako mater, ki bo rodila tako svetlo zvezdo, kakor Si bil Ti.

Ta duh, ki veže iz teh-le besed, naj vedno dihti in veže v vsakem srcu vsakega Rajhenburžana in vsake Rajhenburžanke! To je Medvedov duh, to naj bo Medvedov spomenik!

Z Bogom, monsignor dr. Anton Medved! — Sveti Ti večna Luč!

Na svidenje nad zvezdami!

Tvoja rojstna župnija.